

KOMMENDANTBLADET

Information till Sällskapet Castellanernas medlemmar
våren 2007

Historiska Caféer under höstterminen

Kontinentalblockaden

Vid det ena av de historiska Caféer under hösten h ll Bengt Norman ett fantastiskt intressant information och f ngslande föredrag om Kontinental-blockaden 1806-1811. Han berättade om dess bakgrund, Napoleon, blockadens inverkan på Karlshamn, Engelska flotteskadrar, Castellets betydelse, handelsfartygen och inte minst katastrofen 1811.....

Kungens adjutant

Vid det andra caféet den 16 nov. d k ett 25 tal personer upp i Expressenhallen för att höra Hans Tornerhjelm berätta om hur det är att vara kungens adjutant.

Dagens system med adjutanter har funnits sedan 1700-talet. Hans, som varit adjutant i 12  r, berättade på ett mycket trevligt, beskrivande och medryckande sätt om de 6 veckor per år som han lever mycket nära kungafamiljen. Det  r 12 adjutanter som avl ser varandra med att ta med hela sin garderob för att vara tjänstehjon, lekkamrat, familjemedlem. När Hans tjänstgör  r han i kungens omedelbara närhet hela dygnet. Antingen i sitt tjänsterum näst intill kungens kontor, i lägenheten på Drottningholm eller i sportstugan i Storlien.

Hans samordnar aktiviteter runt kungen, har kontakt med S PO, ser till att kungen har "fickpengar" på resor o.d.

Förutom att vara med på den officiella delen av dagen kan det vara att "mecka" med bilar, jogga,  ka skidor, diskutera allehanda frågor –  ven familjefrågor. Adjutanten  ter ofta tillsammans med kungafamiljen, och som i Storlien lagar mat tillsammans.

Kungen är mycket lyhörd, vill veta hur det  r i s mh llet och lyssnar ofta på "T ppas" program i PI. Adjutanten kan både ha och framföra åsikter i alla sammanhang, även rent familjära. t.ex. om Madelene ska få  ka på disco i  re eller hur det vore med en inombordare i tr ekan. Beroende på situation använder Hans tilltalen Ers Majestät, Kungen eller chefen. Hans framhöll frea g gner att kungafamiljen engagerar sig oerhört mycket för Sverige och ger Sverige en PR som ingen annan funktion kan göra. När Hans Tornerhjelm inte är Kungens adjutant eller marinofficer i Karlskrona återfinns han i sin frus tygaff r på Ronnebygatan i Karlshamn.

Håkan Lindblom

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

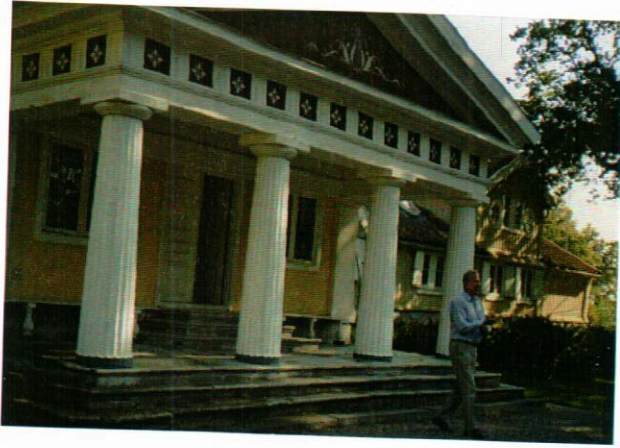
**Onsdagen den 7 mars
kl. 18.30
i R dhussalen.**

- Sedvanliga  rsm tesf rhandlingar
- Skeppshistoriker Lars Einarsson från Kalmar Läns Museum berättar om "Skepp och s mh lle från medeltid till stormaktstid"
- Därefter serveras en smaklig måltid i Oktagonen. Pris 120:-
- **20-kronors lotteri med fina vinster**
Anmälan sker till Karl-Erik Tidell tel. 103 60 senast den 3 mars!
Vi ser verkligen fram emot att du kommer!

Castellets dag firas i  r

**Lördagen den 9 juni
Ta med familjen på en trevlig dag!**

Forskargruppens studiebesök under hösten 2006

I strålände höstsol var Castellanernas Forskargrupp på studiebesök på Skärva och Johannishus. På Skärva mötte Thomas Skröder och berättade för oss om byggnaderna och om Fredric Henric af Chapman som var den som uppförde Skärva.

Chapman var bl.a. skeppsbyggmästare och var den som på 1780-talet såg till att vi fick en slagkraftig flotta som kunde löpa ut från Karlskrona och möta bl.a. ryska flottstyrkor. Skärva byggde han som en sommarbostad och ursprungligen var det tänkt som en ryggåsstuga men när det var färdigt var det betydligt större. Två längor binds samman med ett entréparti med takkupol och stora pelare vid entrén. Idén till detta fick han troligtvis från sin vän Ehrenswärd som hade varit på resa kring medelhavet. Golvet i entrésalen består av 11 meter långa furuplank utan en enda tvärskarv. När Karlskrona brann 1790 kom kungen – Karl XIII – på besök i staden för att se hur illa det var ställt. Då det inte fanns något lämpligt hus kvar för kungen att övernatta i beslöt han besöka Chapman på Skärva. Chapman hade fått bidrag till en liten ryggåsstuga och när kungen fick se ett mindre slott på platsen blev han så förbaskad att han gav Chapman en örfil. Kungen var hungrig och undrade om det inte fanns någon mat att bjuda kungen på. Chapman hade dock förberett lunchen noga och från det lilla templet i parken kom ett antal sköna unga damer klädda som grekiska jungfrur med diverse maträtter på stora fat. Kungen blev väl trakterad av både mat, vin och vackra flickor så när lunchen var slut blev Chapman som tack för gästfriheten befördrad till viceamiral. Väl marscherat – från örfil till viceamiral. Chapman dog 87 gammal år 1808. Två år tidigare hade han på grund av dålig ekonomi varit tvungen att sälja sitt Skärva. Han hade dock byggt sin gravkammare i slutningen mot Dannemarksfjärden och hit flyttades kistan. Efter två års tid tyckte den nye ägaren att kistan borde flyttas eftersom det hade börjat spöka på Skärva.

Birgitta tackade Thomas för en mycket trevlig guidning genom att överlämna ett exemplar av vår skrift om byggnaderna på Castellat. Thomas upptäckte snabbt att det fanns en trolig släkting namngiven – Johan Schröder – från besättningen på Castellat år 1801.

Efter besöket dukades kaffekorgen upp i parken i Skärva - en av Blekinges förnämsta historiska miljöer.

Jan-Åke Kristoffersson

”Folk säger att greven äger halva Blekinge”

Med desa ord hälsade Greve Hans Wachtmeister Castellanerna välkomna till Johannishus slott och Fideikommiss. Blekingarna hade inte helt rätt men över 8000 hektar mark består det gamla fideikommisset av. Beläget i Ronneby kommun, mellan havet och nästan upp till smålandsgränsen sträcker sig domänerna, 32 km långt.

Det var den gamle greven Hans Wachtmeister, som på kung Carls uppdrag planerade och byggde upp Karlskrona, som år 1684 fick tillfälle att köpa ett antal gårdar i mellersta Blekinge benämnt Skunkeberg. Detta Skunkeberg bytte senare namn till Johannishus.

En sommrig höstdag 2006 besökte Castellanerna en av de 300 byggnader som finns inom fideikommisset - slottet i Johannishus - som tillsammans med sommarslottet på Tromtö och Blekingestugan i Mölleryd är kulturskyddade.

Slottet som uppfördes 1772 av Fredrik Georg Hans Carl Wachtmeister sonson till amiralgeneralen Hans Wachtmeister och har allt sedan dess varit bostad för familjerna Wachtmeister

Vi fick en intressant rundvandring i slottet. Nuvarande ägaren berättade om all konst och utsmyckning som bevarats under åren. Det var historiens vingslag vi fick uppleva i det gamla slottet. Besöket avslutades i privatvårningen.

Det har under åren inte varit lätt att få komma in och besöka fideikommissets slott. Därför är vi Castellaner som var med på besöket den 26 september tacksamma för att Birgitta hade ordnat detta intressanta besök.

Mats Olsson

Ps. Efter lagändring 1964 heter Fideikommisset numera Johannishus Gods.

Forskargruppen bygger modell av Boön

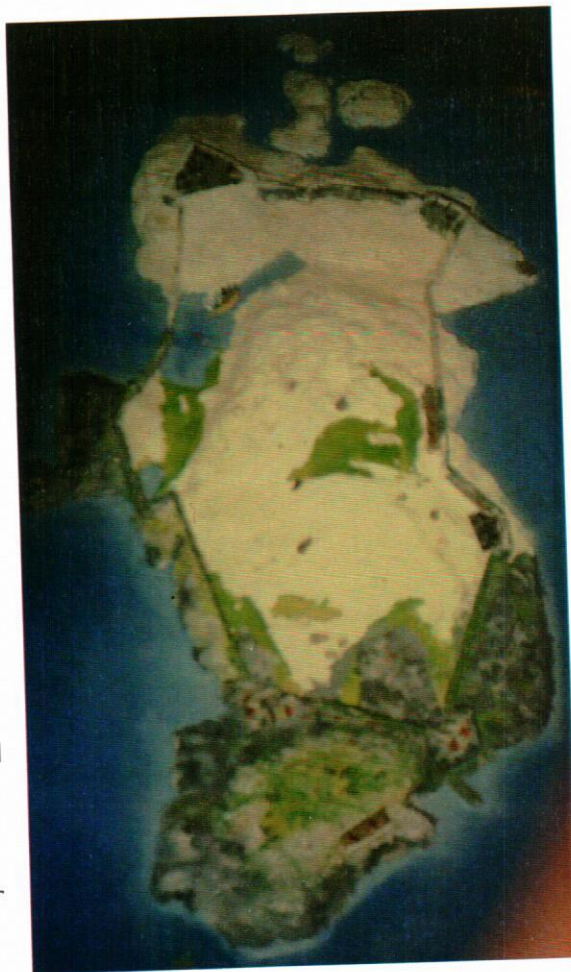
På en karta från 1959 har forskargruppen upptäckt en försvarsmur runt hela Boön. Tanken var att Boön skulle befästas ungefär som Kungsholms Fort och att anläggningen skulle vara huvudförsvaret för den tänkta flottbasen vid Boön.

Kung Karl X dog emellertid 1660 och dessutom saknades pengar i statskassan varför hela idén blev liggande. Istället uppfördes den lilla skansen på norra delen av ön och skeppsvarvet anlades. Forskargruppen tyckte att det skulle vara intressant att få en modell som visade hur det skulle kunna ha sett ut om kungen hade levt lite längre och anläggningen kommit till stånd.

Hemma hos Inge Rolander på Tocken, har Inge, Georg Abrahams-son, Åke Fransson och Jan-Åke Kristoffersson tillbringat varje onsdag under vintern med att bygga upp modellen som nu är färdig. Modellen kommer att visas på årsmötet innan den kommer till sin permanenta plats i historiska rummet på Castellatet.

Modellen är 120x60 cm och i skala 1:1000, vilket innebär att en kanon är ca. 4 mm lång och det har varit åtskilligt "pileri" att producera kanoner och lavetter. Höjdkurvor m.m. är gjorda efter det vattenstånd som fanns kring 1700 vilket gör att Boön har större vikar och mindre yta än idag.

Det är glädjande att det finns aktiva intresserade medlemmar som ser till att vi får mer kunskap om vår historia vilket är ett av våra syften inom Castellanerna

Amiral får Alice Tegnérstipendiet!

Kommunens finaste kulturutmärkelse Alice Tegnérstipendiet tilldelades Birgitta Cleyndert år 2006.

Det finns många skäl till varför en person föräras detta fina pris.

Konstnärer, musiker, författare och skådespelare finns med på listan över tidigare stipendiater. Men någon som arbetar så mångsidigt med kultur i allmänhet och vår stads historia i synnerhet som Birgitta Cleyndert är kanske svår att hitta. Dessutom är Birgitta hårt engagerad i Filmstudion som för övrigt fyller 40 år. Det är min viktigaste uppgift just nu, säger Birgitta. Konst är också ett stort intresse. Hon bildade "Kommuntavlan" för 20 år sedan, Blekinges största konstförening med 811 medlemmar. Förutom detta så har Birgitta ett brinnande intresse för historia. Hon har därför förärats ett medlemskap i kulturföreningen Castellanerna i vilken hon är en av flera eldsjälar. En annan uppgift som

Birgitta gärna tar på sig är guidning. Det kan gälla museet, Boön, Kastellet eller en stadsvandring. Det är med andra ord en synnerligen välförtjänt stipendiat som vid årets sista fullmäktigemöte fick mottaga ett vackert diplom och 25.000 kronor. Pengar som jag med största sannolikhet kommer att resa för, avslöjar hon. På bilden ser vi fullmäktiges ordförande Ethel Duvskog när hon delar ut stipendiet och det fina diplom till Birgitta Cleyndert.

HISTORISKT CAFÉ

I EXPRESSENHALLEN
ONSDAG 21 FEB. KL 18.30

Mikael Helgesson
från Länsmuséet berättar om

Mörrumssonen
Skeppsredaren- Varvsägaren

**JOHAN
INGEMANSSON**
Ett märkligt levnadsöde

FRI ENTRÉ
VARMT VÄLKOMNA!

Castellanerna vill varmt tacka Bengt Bremberg och Kalle Hedsten på Kommunens arkiv för all hjälp vid forskningsarbete och arkivletande!

HISTORISKT CAFÉ

I EXPRESSENHALLEN
ONSDAG 26 APRIL. KL 18.30

SVEN OLOF WALLMAN
BERÄTTAR OM

AMK
AVMAGNETISERINGEN KARLSHAMN

FRI ENTRÉ
VARMT VÄLKOMNA!

Detta är ett foto över Helenebergsvarvet på Sternö från 1917

VITA HUSET: Kontor och bostad för personal. Bostad för varvsägaren Mäster August Andersson. Sedermera matsalar för stuveripersonal och kranförare
KANALBÅT OLAV. SVERIGE: Neutralitetsmålad med gult och blått band. Byggt på varvet 1917 i trä för gång på Göta kanal.
FARTYGG kölhalas för rengöring av utsidan och under kölen
GERDA liten ångbåt som transporterar folk mellan varvet och staden. Tillverkad vid Ljunggrens Mek. Verkst. i Kristianstad.
Sven Andersson

Ingemar Lönnboms favoritkaka

Här kommer det efterfrågade receptet på punschpudding. Jag tror att man från början använde torrt bröd, så skorpor är lite av en lyxvariant. Som jag kanske nämnde så lyxar jag till det lite extra med gräddde. Tack för en trevlig afton i Karlshamn.

Punschpudding

8-10 skorpor
Smör
7 dl gräddmjölk
4 ägg
1 glas karlshamnsunsch efter behag
Bred smör på 8-10 skorpor som läggs i blöt i ett halvstop gräddmjölk. 3-4 ägg, socker efter smak. Låt stå i ugnen tills den börjar stanna, varefter hälls ett glas punsch. Gräddas sedan färdig och ätes med eller utan sylt

Fotnot: ett halvstop är ca. 7 dl.